

PATVIRTINTA

Telšių meno mokyklos direktoriaus

2023 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. V-14

**TELŠIŲ MENO MOKYKLOS
NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO
DAILĖS IŠPLĖSTINIO UGDYMO PROGRAMA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Programos teikėjas – Telšių meno mokykla (toliau – Mokykla).
2. Mokykla - savivaldybės biudžetinė įstaiga, įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190590637.
3. Mokyklos buveinė – Justino Staugaičio tak. 2, Telšiai, LT-87131, tel. (8 444) 60220, el. p. tismuzika@gmail.com, interneto svetainė www.telsiumenomokykla.lt
4. Mokyklos grupė – neformaliojo švietimo mokykla ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla.
Programos pavadinimas: Neformaliojo vaikų švietimo išplėstinio dailės ugdymo programa (toliau – Programa). Programos kodas – ID 478436. Programos kryptis pagal Neformaliojo vaikų švietimo krypties klasifikatorių – 120201211.
5. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2022 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-4 „Dėl bendrųjų iš valstybės ir savivaldybės biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų patvirtinimo ir Telšių meno mokyklos nuostatais.
6. Programos rengėjai: mokyt. metodininkė Solveiga Šiškauskienė, vyr. mokytojas Valdemaras Eitutis, vyr. mokytoja Irena Siaurienė.
7. Programos dalyviai – moksleiviai, baigę meno mokyklos pagrindinio dailės ugdymo programą.
8. Programos trukmė 2 metai.
9. Įgyvendinant Programą mokomasi grupėse. Vidutinis skaičius grupėje – 10 mokinių.
10. Programa siekiama tenkinti mokinių kūrybinės saviraiškos poreikius ir gilinti meninio pažinimo kompetenciją.

**II SKYRIUS
PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR STRUKTŪRA**

11. Programos tikslas - plėtoti mokinių tradicinės vaizduojamosios ir šiuolaikinės vizualiosios išraiškos priemonių pažinimą, profesionalesnį jų taikymą asmeninėje kūryboje, gebėjimą komunikuoti dailės priemonėmis, ugdyti estetinę nuovoką ir kultūrinės kompetencijos pagrindus, kūrybiškos asmenybės formavimas, vaizduotės lavinimas.
12. Programos uždaviniai:
 - 12.1. formuoti įgūdžius ir gebėjimą naudotis įvairių dailės sričių meninės raiškos priemonėmis, išbandyti įvairias dailės technikas ir technologijas;
 - 12.2. atskleisti mokinių kūrybinius ir meninės raiškos gebėjimus;
 - 12.3. orientuoti į konkrečius mokinių poreikius.
13. Programą sudaro mokomieji dalykai: piešimas, tapyba.
14. Ugdomui skiriamos 4 savaitinės val.;
15. Vertinimo rezultato fiksavimo būdas – įskaita.

III SKYRIUS KOMPOZICIJA

16. Kompozicijos tikslas – ugdyti gebėjimus suvokti ir kurti meninį vaizdą, tikslingai pasirenkant individualiusraiškos būdus, priemones, dailės sritis.

17. Kompozicijos uždaviniai:

17.1. suteikti teorinių ir praktinių žinių apie komponavimo pagrindus, kompozicijos rūšis, ypatybes, kūrimo principus;

17.2. ugdyti kūrybiškumą bei individualų požiūrį;

17.3. supažindinti su dailės šakų dailės kūrinio kūrimo principais.

1. Veiklos sritis - formaliųjų komponavimo pagrindų įsisavinimas	
Esminis gebėjimas: naudoti kompozicinės raiškos priemones bei sisteminius principus kuriant	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Naudoti plastinės raiškos elementus, taikant kompozicines raiškos priemones.	1.1.1.Taikyti kompozicinės raiškos elementus (taškas ir linija, dėmė, šviesa ir šešėlis, spalva ir tonas); 1.1.2.įvardinti ir paaiškinti kompozicinės raiškos priemones (dydis, proporcijos ir orientacija, simetrija, asimetrija ir dissimetrija, statika ir dinamika, kontrastas, niuansas ir tapatybė, ritmas ir ornamentas) ir jų panaudojimo galimybes.
1.2. Gebėti kurti skirtingo pobūdžio kompozicijas.	1.2.1. Analizuoti klasikinės kompozicijos rūšis pagal kompozicinių elementų išdėstymą bei pagal santykį su regimuoju pasauliu; 1.2.2.apibūdinti kompozicijų rūšis.
2. Veiklos sritis - pasirinktos dailės šakos kūrybinių principų įsisavinimas, individualių raiškos formų paieškos.	
Esminis gebėjimas: įgyvendinti idėjas, tikslingai panaudojant kompozicines raiškos priemones, medžiagas bei technikas	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1.Tikslingai naudoti kompozicijos teorijos žinias ir įgytus praktinius įgūdžius, pasirinktos dailės srities kūriniui sukurti.	2.1.1.Išvardinti dailės šakas, apibūdinti jų raiškos skirtumus ir teikiamas galimybes; 2.1.2.susipažinti su pasirinktos dailės šakos technines ir plastines raiškos savybes, jų panaudojimo galimybes bei būdus; 2.1.3.išbandyti pasirinktos dailės šakos klasikinės bei eksperimentinės technikas; 2.1.4.žinoti pasirinktos dailės šakos plastinės kalbos istorinę raidą; 2.1.5.analizuoti pasirinktos dailės šakos kompozicinę specifiką.
2.2.Komponuoti, taikant kompozicijos sisteminius principus.	2.2.1.Plėtoti temą, vystyti siužetą; 2.2.2.atrasti individualumo elementus plastinėje kalboje; 2.2.3.suprasti funkcionalumo ir kūrinio plastikos sąryšį.
2.3.Dalyvauti parodose, projektuose.	2.3.1.Reikšti kūrybines iniciatyvas, formuluoti asmeninius meninius tikslus; 2.3.2.argumentuoti savo ieškojimų pobūdį ir eksperimentinių technikų tikslingumą.

IV SKYRIUS PIEŠIMAS

18. Piešimo tikslas - mokoma suvokti tikrovės formų įvairovę, formuoti ir tobulinti jų perteikimo bei studijavimo įgūdžius. Piešimas apima eskizinį, studijinį bei interpretacinį piešinį.

19. Piešimo uždaviniai:

19.1.struktūrinis, analitinis, konstruktyviais, kompozicinis, anatomicinis piešinio formavimas;

19.2. ugdyti kūrybiškumą bei individualų požiūrį.

1.Veiklos sritis - piešimo objektų studijavimas, fiksavimas, analizavimas	
Esminis gebėjimas: nuosekliai ir kūrybiškai gilinti supančios aplinkos atvaizdavimo (piešimo iš natūros) įgūdžius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1.Gebėti naudotis piešimo techninėmis priemonėmis ir tikslingai jas pasirinkti.	1.1.1.Teisingai vartoti piešimo sąvokas ir terminologiją; 1.1.2.skirti piešimo priemones; 1.1.3.išbandyti įvairias atskirų piešimo priemonių panaudojimo galimybes, išmanyti darbo jomis specifiką.
1.2.Atvaizduoti įvairaus sudėtingumo natūros objektus.	1.2.1.Perteikti vaizduojamo objekto konstrukciją; 1.2.2.pastebėti ir užfiksuoti esminius piešiamų objektų bruožus bei ypatybes; 1.2.3.perteikti toną, medžiagiškumą; 1.2.4.perteikti žmogaus veido ir kūno proporcijas, minimaliai išmanyti plastinę anatomiją.
1.3.Rinktis keliamus uždavinius atitinkančius piešimo būdus.	1.3.1.Išmanyti eskizinį ir studijinį piešinį; 1.3.2.skirti konstruktyvinį, interpretacinį, eksperimentinį piešimą bei žinoti jo paskirtį.
2.Veiklos sritis - kūrybiškumo ir individualaus požiūrio ugdymas	
Esminis gebėjimas: kūrybiškai perteikti natūrą, tikslingai rinktis piešimo būdus, plastines priemones ir technikas	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1.Tikslingai rinktis ir kūrybiškai naudoti piešimo priemones bei technikas.	2.1.1.Pasirinkti piešimo priemones ir technikas individualiam sumanymui perteikti; 2.1.2.siekti individualumo formuojant piešimo braižą.
2.2.Kūrybiškai perteikti ir interpretuoti fiksuojamą medžiagą savo darbuose.	2.2.1.Susipažinti su piešimo plastinės kalbos istorine raida; 2.2.2.išbandyti interpretavimo būdus ir galimybes bei taikyti juos piešiant; 2.2.3.formuoti individualų požiūrį į natūrą ir ją kūrybiškai perteikti.
2.3.Dalyvauti piešinių parodose, projektuose.	2.3.1.Pritaikyti įvaldytas piešimo technikas ir priemones kūrybiniame piešime; 2.3.2.savarankiškai piešti, mokėti kelti individualius tikslus.

V SKYRIUS TAPYBA

20. Tapybos paskirtis – pažinti spalvų savybes ir jų, bei tapybos priemonių, technikų, plastinės raiškos pagalba, įvaizdinti regimąjį ar vaizduotės pasaulį, abstrakčias idėjas.

21. Tapybos tikslas – ugdyti tapybos plastinės raiškos, medžiagų, priemonių, spalvos galimybių išmanymą bei praktinius tapymo įgūdžius studijiniuose ir kūrybiniuose darbuose.

22. Tapybos uždaviniai:

22.1. suteikti žinių apie tapybos medžiagų bei priemonių technines ir tapybos plastinės kalbos galimybes, jų panaudojimo įvairovę;

22.2. suteikti žinių apie teorines, istorines, sociokultūrines, psichoemocines spalvos bei spalvinių derinių pažinimo, suvokimo ir praktinio naudojimo galimybes, lavinti spalvų atpažinimo gebą;

1. Veiklos sritis - žinių apie tapybos medžiagų ir priemonių technines galimybes bei tapybos plastinės kalbos elementus įgijimas bei taikymas praktikoje	
Esminis gebėjimas: įvaldyti tapybos technikas ir tapymo būdus, įsisavinti pagrindinę tapybos plastikos terminiją, naudoti tapybos plastinės raiškos elementus	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įvaldyti skirtingas tapymo medžiagas, priemones ir būdus	1.1.1. Atpažinti ir skirti tapybos technikas; 1.1.2. pasirinkti tapymui reikalingas medžiagas, priemones bei tapymo būdus; 1.1.3. skirti pagrindinių dažų (akvarelė, guašas, akrilas, aliejus,) tapybines ir technologines savybes, atskleisti tapymo jais ypatumus ir galimybes
1.2. Naudoti tapybos plastinės kalbos elementus	1.2.1. Skirti tapybos plastinės raiškos elementus; 1.2.2. atskleisti jų naudojimo galimybes

2. Veiklos sritis - spalvų ir spalvinių derinių suvokimo, gebėjimo juos perteikti ir tikslingai naudoti ugdymas	
Esminis gebėjimas: tikslingai naudoti spalvą ir spalvinius derinius – pagrindinę tapybos išraiškos priemonę – vaizduojant natūrą ir kuriant	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Naudotis spalvotyro žiniomis tapant	2.1.1. Naudoti pagrindinius spalvotyro terminus: spalvų ratą, spalvų gaublį ir achromatinius jo pjūvius, pagrindinių ir papildomų spalvų priešpriešas, pagrindinius spalvų ir tonų kontrastų bei indukcijos principus, spalvų optinio ir mechaninio maišymo(si) galimybes, skirti šiltų - šaltų spalvų ir atspalvių gamas; 2.1.2. sąmoningai naudotis spalvos teorijos ir istorijos žiniomis analizuojant tapybos ar kitą kūrinį
2.2. Spalvą analizuoti atsietai nuo objekto, kaip vizualinę, tapybinę, sąlyginę savybę	2.2.1. Įvardinti ne daiktines, bet spalvines - tapybines natūros savybes; 2.2.2. apibūdinti spalvinius derinius

3. Veiklos sritis - nuoseklus tapymo įgūdžių formavimas	
Esminis gebėjimas: nuosekliai ir kūrybiškai gilinti tapymo įgūdžius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1 Tapyti natiurmortą, peizažą, portretą, figūrą	3.1.1.Įvardinti spalvotyro, tapybos plastikos elementų ir kompozicijos taikymo galimybes; 3.2.1. stebėti ir analizuoti tapomą objektą ar objektų grupes
3.2 Tapybinėmis priemonėmis vaizduoti formą, apimtį, medžiagiškumą, šviesą, erdvę	3.2.1.Atpažinti formas, šviesos, erdvės, medžiagiškumo perteikimo būdus; 3.2.2.apibūdinti skirtingų kultūrinių epochų tikrovės suvokimo ir vaizdavimo tapybos priemonėmis būdus
3.3 Perteikti asmeninį (emocinį , loginį ar kt.) santykį su tapomu objektu	3.3.1. Įvardinti natūros spalvinę nuotaiką; 3.3.2. apibūdinti vaizduojamo objekto tapybinį charakterį

VI SKYRIUS

ATSISKAITYMO FORMOS

23. Atsiskaitymas už kūrybines užduotis kiekvieną pusmetį – darbų peržiūra.
24. Baigusiam išduodama Mokyklos pažyma apie išklaustą išplėstinio dailės ugdymo programą.
